

Pisma procesowe

Tomasz Winiarczyk

zagadnienia

- ❖ czym są pisma procesowe
- ❖ elementy pism procesowych
- ❖ pisma procesowe na formularzach
- ❖ jak się sporządza pisma procesowe
- ❖ **dodatkowo:** szczególne rodzaje postępowań cywilnych

pisma procesowe

- ❖ Pisma procesowe obejmują wnioski i oświadczenia stron składane poza rozprawą.

formularze

- ❖ Jeżeli przepis szczególny tak stanowi, pisma procesowe wnosi się na urzędowych formularzach.

system teleinformatyczny

- ❖ Jeżeli przepis szczególny tak stanowi, pisma procesowe wnosi się za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe (drogą elektroniczną). Jeżeli przepis szczególny przewiduje, że pisma wnosi się wyłącznie drogą elektroniczną, pisma niewniesione tą drogą nie wywołują skutków prawnych, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu.

elementy pisma procesowego

- 1) oznaczenie sądu, do którego jest skierowane, imię i nazwisko lub nazwę stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników;
- 2) oznaczenie rodzaju pisma;
- 3) osnovę wniosku lub oświadczenia oraz dowody na poparcie przytoczonych okoliczności;
- 4) podpis strony albo jej przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika;
- 5) wymienienie załączników.

pierwsze pismo w sprawie

- ❖ Gdy pismo procesowe jest pierwszym pismem w sprawie, powinno ponadto zawierać oznaczenie przedmiotu sporu oraz:
 - 1) oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby i adresy stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników,
 - 2) numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) lub numer identyfikacji podatkowej (NIP) powoda będącego osobą fizyczną, jeżeli jest on obowiązany do jego posiadania lub posiada go nie mając takiego obowiązku lub
 - 3) numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku jego braku – numer w innym właściwym rejestrze, ewidencji lub NIP powoda niebędącego osobą fizyczną, który nie ma obowiązku wpisu we właściwym rejestrze lub ewidencji, jeżeli jest on obowiązany do jego posiadania.

dodatkowe elementy

- ❖ Dalsze pisma procesowe, poza elementami określonymi powinny zawierać sygnaturę akt.
- ❖ Do pisma należy dołączyć pełnomocnictwo, jeżeli pismo wnosi pełnomocnik, który przedtem nie złożył pełnomocnictwa.

wartość przedmiotu sporu

- ❖ W każdym piśmie należy podać wartość przedmiotu sporu lub wartość przedmiotu zaskarżenia, jeżeli od tej wartości zależy właściwość rzeczowa sądu, wysokość opłaty lub dopuszczalność środka odwoławczego, a przedmiotem sprawy nie jest oznaczona kwota pieniężna.

braki formalne pozwu

- ❖ Jeżeli pismo procesowe nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania warunków formalnych lub jeżeli od pisma nie uiszczono należnej opłaty, przewodniczący wzywa stronę, pod rygorem zwrócenia pisma, do poprawienia, uzupełnienia lub opłacenia go w terminie tygodniowym.
- ❖ Mylne oznaczenie pisma procesowego lub inne oczywiste niedokładności nie stanowią przeszkody do nadania pismu biegu i rozpoznania go w trybie właściwym.

braki formalne dot. formularza

- ❖ Jeżeli pismo procesowe, które powinno być wniesione na urzędowym formularzu, nie zostało wniesione na takim formularzu lub nie może otrzymać prawidłowego biegu na skutek niezachowania innych warunków formalnych, przewodniczący wzywa stronę do jego poprawienia lub uzupełnienia w terminie tygodniowym, przesyłając złożone pismo.

elementy pozwu

- ❖ Pozew powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego, a nadto zawierać:
 - ❖ 1) dokładnie określone żądanie, a w sprawach o prawa majątkowe także oznaczenie wartości przedmiotu sporu, chyba że przedmiotem sprawy jest oznaczona kwota pieniężna;
 - ❖ 2) przytoczenie okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie, a w miarę potrzeby uzasadniających również właściwość sądu.

obowiązek formularza

- ❖ Jeżeli powód będący usługodawcą lub sprzedawcą dochodzi roszczeń wynikających z umów o:
 - 1) świadczenie usług pocztowych i telekomunikacyjnych,
 - 2) przewóz osób i bagażu w komunikacji masowej,
 - 3) dostarczanie energii elektrycznej, gazu i oleju opałowego,
 - 4) dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków,
 - 5) wywóz nieczystości,
 - 6) dostarczanie energii cieplnej
- jest obowiązany wnieść pozew na urzędowym formularzu.

w sprawach pracowniczych

Art. 466 KPC.

- ❖ Pracownik lub ubezpieczony działający bez adwokata lub radcy prawnego może zgłosić w sądzie właściwym ustnie do protokołu powództwo oraz treść środków odwoławczych i innych pism procesowych.

Jak sporządzać pozew

wybór sądu

- ❖ konieczne wskazanie sądu
 - co do zasady jest sąd właściwy dla zamieszkania pozwanego (są od tego wyjątki)
 - nie ma potrzeby podawać adresu
- ❖ w przypadku spraw o wartości do 75 tys. zł będzie to sąd rejonowy; w przypadku spraw dotyczących większej wartości – sąd okręgowy
- ❖ w przypadku niektórych spraw (np. rozwód) jest to sąd okręgowy

wskazanie powoda

- ❖ powód to osoba, która występuje z powództwem
 - należy wymienić go z imienia i nazwiska albo z nazwy oraz podać adres zamieszkania (siedziby)
- ❖ jeśli jest to osoba niepełnoletnia lub ubezwłasnowolniona, musi ją reprezentować przedstawiciel ustawowy i on go podpisuje
 - np. dziecko w procesie o alimenty czy zaprzeczenie ojcostwa
- ❖ jeśli pozew sporządza pełnomocnik (np. adwokat), to on go podpisuje

wskazanie pozwanego

- ❖ pozwany to osoba, przeciwko której wytoczono powództwo
 - należy wymienić go z imienia i nazwiska albo z nazwy oraz podać adres zamieszkania (siedziby)
- ❖ w niektórych przypadkach pozwany wcale nie jest taki oczywisty
 - np. w przypadku szkody wyrządzonej uczniowi przez nauczyciela pozwany organ prowadzący szkołę (odpowiada JST lub Skarb Państwa),
 - w przypadku szkody wyrządzonej przez policjanta – stosownego Komendanta (odpowiada Skarb Państwa)
 - w przypadku zwolnienia z pracy pozwany niekoniecznie szefa (np. dyrektora czy prezesa zarządu), ale pracodawcę – np. spółkę, szkołę, osobę fizyczną nas zatrudniającą

sformułowanie żądań (roszczeń)

- ❖ w przypadku kwoty dokładna wartość
- ❖ w przypadku kwoty płaconej w ratach także kiedy mają być płacone (np. do 10. dnia każdego miesiąca)
- ❖ w przypadku kwot pieniężnych warto pamiętać o odsetkach
- ❖ w przypadku rozwodu trzeba też wskazać, czy z orzekaniem winy (czyjej) czy bez orzekania

sformułowanie żądań (roszczeń)

- ❖ trzeba pamiętać o przeprowadzeniu środków dowodowych
 - wezwanie konkretnych świadków (pamiętajmy o adresach)
- ❖ można czasami zażądać nadaniu wyroku natychmiastowej wykonalności (w przypadku alimentów)
- ❖ trzeba pamiętać o tym, aby wskazać, by koszta procesu poniosła strona przegrywająca (według norm przepisanych)

uzasadnienie

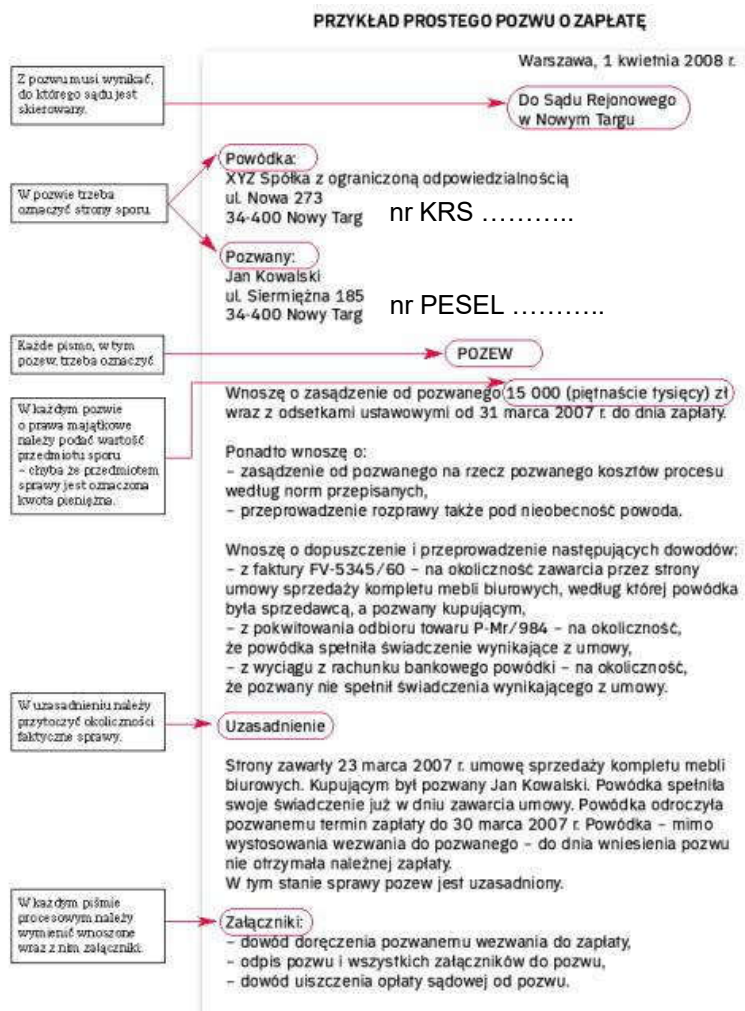
- ❖ trzeba opisać wszelkie okoliczności, które przemawiają za naszymi żądaniem, i zarysować zdarzenia, które do określonej sytuacji doprowadziły
- ❖ każda okoliczność powinna być poparta określonymi dowodami, np. zeznaniami świadków, dokumentami

załączniki

- ❖ każdy dokument wymieniony w pozwie jako dowód, powinien być załączony i wymieniony jako załącznik
- ❖ w pewnych przypadkach dany dokument będzie mógł dopiero zażądać od jego dysponenta sąd
- ❖ jako załączniki załączamy i wymieniamy też kopie pozwu i kopie załączników (dla pozwanego, który je od sądu otrzyma)

podpis

❖ pozew musi być podpisany własnoręcznie

Postępowanie nakazowe i upominawcze

– *informacje dodatkowe*

postępowanie nakazowe i upominawcze – zasady ogólne

Art. 480[1]. § 1. Sąd wydaje nakaz zapłaty, jeżeli powód dochodzi roszczenia pieniężnego albo świadczenia innych rzeczy zamiennych, a w innych przypadkach – jeżeli przepis szczególny tak stanowi.

§ 2. Po utracie mocy lub uchyleniu nakazu zapłaty albo w przypadku braku podstaw do jego wydania sąd rozpoznaje sprawę według przepisów ogólnych lub w postępowaniu odrębnym właściwym dla danej sprawy, chyba że przepis szczególny przewiduje inny skutek, w szczególności umorzenie postępowania.

postępowanie nakazowe i upominawcze – zasady ogólne

Art. 480[2]. § 1. W nakazie zapłaty sąd nakazuje pozwanemu, aby w terminie oznaczonym w nakazie zaspokoił roszczenie w całości wraz z kosztami albo wniósł środek zaskarżenia.

§ 2. Termin, o którym mowa w § 1, wynosi:

- 1) dwa tygodnie od dnia doręczenia nakazu w przypadku nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym, gdy doręczenie nakazu pozwanemu ma mieć miejsce w kraju;
- 2) miesiąc od dnia doręczenia nakazu w przypadku nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym, gdy doręczenie nakazu pozwanemu ma mieć miejsce poza granicami kraju na terytorium Unii Europejskiej;
- 3) miesiąc od dnia doręczenia nakazu w przypadku nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym, gdy doręczenie nakazu pozwanemu ma mieć miejsce na terytorium Unii Europejskiej;
- 4) trzy miesiące od dnia doręczenia nakazu, w przypadku gdy doręczenie nakazu ma mieć miejsce poza terytorium Unii Europejskiej.

(...)

§ 3. Nakaz zapłaty doręcza się stronom. Pozwanemu nakaz zapłaty doręcza się z odpisem pozwu, z odpisami załączników do pozwu oraz pouczeniem o terminie i sposobie zaskarżenia nakazu oraz skutkach jego niezaskarżenia.

§ 4. Nakaz zapłaty, od którego nie wniesiono środka zaskarżenia, ma skutki prawomocnego wyroku. (...)

postępowanie nakazowe i upominawcze – zasady ogólne

Art. 480[3]. § 1. Środek zaskarżenia od nakazu zapłaty wnosi się do sądu, który wydał nakaz zapłaty.

§ 2. W piśmie zawierającym środek zaskarżenia od nakazu zapłaty pozwany powinien wskazać, czy zaskarża nakaz w całości czy w części oraz przedstawić zarzuty, które pod rygorem ich utraty należy zgłosić przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy.

§ 3. Sąd odrzuca środek zaskarżenia niedopuszczalny, spóźniony, nieopłacony lub dotknięty brakami, których nie usunięto pomimo wezwania.

Art. 480[4]. § 1. Nakaz zapłaty sąd wydaje na posiedzeniu niejawnym.

§ 2. Czynności w sprawie, z wyłączeniem prowadzenia rozprawy i wydania wyroku, może wykonywać referendarz sądowy.

postępowanie nakazowe

- ❖ Sprawa rozpoznawana jest w tym trybie na pisemny wniosek powoda zgłoszony w pozwie, postępowanie to ma więc charakter fakultatywny.
- ❖ Rozpoznanie następuje na posiedzeniu niejawnym.
- ❖ Pozew może być wniesiony do sądu właściwości ogólnej albo sądu miejsca wykonania zobowiązania.

postępowanie nakazowe

- ❖ Sąd wydaje nakaz zapłaty, jeżeli powód dochodzi roszczenia pieniężnego albo świadczenia innych rzeczy zamiennych, a okoliczności uzasadniające dochodzone żądanie są udowodnione dołączonym do pozwu:
 - 1) dokumentem urzędowym;
 - 2) zaakceptowanym przez dłużnika rachunkiem;
 - 3) wezwaniem dłużnika do zapłaty i pisemnym oświadczeniem dłużnika o uznaniu długu;
 - 4) (uchylony).

postępowanie nakazowe

- ❖ Wydając nakaz zapłaty sąd orzeka, że pozwany ma w ciągu dwóch tygodni od dnia doręczenia nakazu zaspokoić roszczenie w całości wraz z kosztami albo wnieść w tym terminie zarzuty.

postępowanie upominawcze

- ❖ Postępowanie upominawcze należy do właściwości sądów rejonowych i okręgowych.
- ❖ Sąd rozpoznaje sprawy na posiedzeniu niejawnym.
- ❖ Zarządzenia może wydać także referendarz sądowy.
- ❖ Nakaz zapłaty wydaje się, jeżeli powód dochodzi roszczenia pieniężnego, a w innych sprawach, jeżeli przepis szczególny tak stanowi.
 - W razie braku podstaw do wydania nakazu zapłaty przewodniczący wyznacza rozprawę, chyba że sprawa może być rozpoznana na posiedzeniu niejawnym.

postępowanie upominawcze

- ❖ Nakaz zapłaty nie może być wydany, jeżeli według treści pozwu:
 - 1) roszczenie jest oczywiście bezzasadne;
 - 2) przytoczone okoliczności budzą wątpliwość;
 - 3) zaspokojenie roszczenia zależy od świadczenia wzajemnego;
 - 4) miejsce pobytu pozwanego nie jest znane albo gdyby doręczenie mu nakazu nie mogło nastąpić w kraju.

postępowanie upominawcze

- ❖ W nakazie zapłaty nakazuje się pozwanemu, żeby w ciągu dwóch tygodni od doręczenia tego nakazu zaspokoił roszczenie w całości wraz z kosztami albo w tym terminie wniósł sprzeciw do sądu.

różnice

❖ nakazowe

- może dotyczyć nie tylko środków pieniężnych, lecz także rzeczy materialnych
- opiera na szczególnego rodzaju dokumentach (np. wekslach, czekach, warrantach, rewersach, dokumentach urzędowych – zob. art. 485 KPC)

❖ upominawcze

- może dotyczyć tylko środków pieniężnych
- przeznaczone dla spraw drobnych, z niepełnym materiałem dowodowym

Postępowanie uproszczone

postępowanie uproszczone

- ❖ Przepisy stosuje się w następujących sprawach należących do właściwości sądów rejonowych:
 - 1) o roszczenia wynikające z umów, jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przekracza dziesięciu tysięcy złotych, a w sprawach o roszczenia wynikające z rękojmi, gwarancji jakości lub z niezgodności towaru konsumpcyjnego z umową sprzedaży konsumenckiej, jeżeli wartość przedmiotu umowy nie przekracza tej kwoty;
 - 2) o zapłatę czynszu najmu lokali mieszkalnych i opłat obciążających najemcę oraz opłat z tytułu korzystania z lokalu mieszkalnego w spółdzielni mieszkaniowej bez względu na wartość przedmiotu sporu.

postępowanie uproszczone

- ❖ Pozew, odpowiedź na pozew, sprzeciw od wyroku zaocznego i pismo zawierające wnioski dowodowe wnoszone w postępowaniu uproszczonym powinny być sporządzone na urzędowych formularzach.